Shrivishnu Sahasranama Stotram

શ્રીવિષ્ણુસહસ્રનામસ્તોત્રમ્

Document Information

Text title : Vishnusahasranama Stotra 1 from Mahabharat

File name : vsahasranew.itx

Category : sahasranAma, vishhnu, stotra, vyAsa, vishnu

Location : doc_vishhnu

Author : Maharshi Vyasa

Transliterated by : NA

Proofread by : NA, Kirk Wortman kirkwort at hotmail.com, samskrit.samvadah@gmail.com

Description-comments : mahAbhArate anushAsanaparvaM adhyAya 149. See corresponding nAmAvalI

Latest update : September 24, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

October 24, 2024

sanskritdocuments.org

શ્રીવિષ્ણુસહસ્રનામસ્તોત્રમ્

ૐ

શ્રીપરમાત્મને નમઃ ।

નારાયણં નમસ્કૃત્ય નરં ચૈવ નરોત્તમમ્ ।
દેવીં સરસ્વતીં વ્યાસં તતો જયમુદીરયેત્ ॥

ૐ અથ સકલસૌભાગ્યદાયકં શ્રીવિષ્ણુસહસ્રનામસ્તોત્રમ્ ।
હરિઃ ૐ ॥

શુક્લામ્બરધરં વિષ્ણું શશિવર્ણં ચતુર્ભુજમ્ ।
પ્રસન્નવદનં ધ્યાયેત્ સર્વવિઘ્નોપશાન્તયે ॥ ૧॥

યસ્ય દ્વિરદવક્ત્રાદ્યાઃ પારિષદ્યાઃ પરઃ શતમ્ ।
વિઘ્નં નિઘ્નન્તિ સતતં વિષ્વક્સેનં તમાશ્રયે ॥ ૨॥

વ્યાસં વસિષ્ઠનપ્તારં શક્તેઃ પૌત્રમકલ્મષમ્ ।
પરાશરાત્મજં વન્દે શુકતાતં તપોનિધિમ્ ॥ ૩॥

વ્યાસાય વિષ્ણુરૂપાય વ્યાસરૂપાય વિષ્ણવે ।
નમો વૈ બ્રહ્મનિધયે વાસિષ્ઠાય નમો નમઃ ॥ ૪॥

અવિકારાય શુદ્ધાય નિત્યાય પરમાત્મને ।
સદૈકરૂપરૂપાય વિષ્ણવે સર્વજિષ્ણવે ॥ ૫॥

યસ્ય સ્મરણમાત્રેણ જન્મસંસારબન્ધનાત્ ।
વિમુચ્યતે નમસ્તસ્મૈ વિષ્ણવે પ્રભવિષ્ણવે ॥ ૬॥

(નમઃ સમસ્તભૂતાનામાદિભૂતાય ભૂભૃતે ।
અનેકરૂપરૂપાય વિષ્ણવે પ્રભવિષ્ણવે ॥)
ૐ નમો વિષ્ણવે પ્રભવિષ્ણવે ॥

શ્રીવૈશમ્પાયન ઉવાચ —

શ્રુત્વા ધર્માનશેષેણ પાવનાનિ ચ સર્વશઃ ।
યુધિષ્ઠિરઃ શાન્તનવં પુનરેવાભ્યભાષત ॥ ૭॥

યુધિષ્ઠિર ઉવાચ —
કિમેકં દૈવતં લોકે કિં વાપ્યેકં પરાયણમ્ ।
સ્તુવન્તઃ કં કમર્ચન્તઃ પ્રાપ્નુયુર્માનવાઃ શુભમ્ ॥ ૮॥

કો ધર્મઃ સર્વધર્માણાં ભવતઃ પરમો મતઃ ।
કિં જપન્મુચ્યતે જન્તુર્જન્મસંસારબન્ધનાત્ ॥ ૯॥

ભીષ્મ ઉવાચ —
જગત્પ્રભું દેવદેવમનન્તં પુરુષોત્તમમ્ ।
સ્તુવન્ નામસહસ્રેણ પુરુષઃ સતતોત્થિતઃ ॥ ૧૦॥

તમેવ ચાર્ચયન્નિત્યં ભક્ત્યા પુરુષમવ્યયમ્ ।
ધ્યાયન્ સ્તુવન્ નમસ્યંશ્ચ યજમાનસ્તમેવ ચ ॥ ૧૧॥

અનાદિનિધનં વિષ્ણું સર્વલોકમહેશ્વરમ્ ।
લોકાધ્યક્ષં સ્તુવન્નિત્યં સર્વદુઃખાતિગો ભવેત્ ॥ ૧૨॥

બ્રહ્મણ્યં સર્વધર્મજ્ઞં લોકાનાં કીર્તિવર્ધનમ્ ।
લોકનાથં મહદ્ભૂતં સર્વભૂતભવોદ્ભવમ્ ॥ ૧૩॥

એષ મે સર્વધર્માણાં ધર્મોઽધિકતમો મતઃ ।
યદ્ભક્ત્યા પુણ્ડરીકાક્ષં સ્તવૈરર્ચેન્નરઃ સદા ॥ ૧૪॥

પરમં યો મહત્તેજઃ પરમં યો મહત્તપઃ ।
પરમં યો મહદ્બ્રહ્મ પરમં યઃ પરાયણમ્ ॥ ૧૫॥

પવિત્રાણાં પવિત્રં યો મઙ્ગલાનાં ચ મઙ્ગલમ્ ।
દૈવતં દૈવતાનાં ચ ભૂતાનાં યોઽવ્યયઃ પિતા ॥ ૧૬॥

યતઃ સર્વાણિ ભૂતાનિ ભવન્ત્યાદિયુગાગમે ।
યસ્મિંશ્ચ પ્રલયં યાન્તિ પુનરેવ યુગક્ષયે ॥ ૧૭॥

તસ્ય લોકપ્રધાનસ્ય જગન્નાથસ્ય ભૂપતે ।
વિષ્ણોર્નામસહસ્રં મે શ‍ૃણુ પાપભયાપહમ્ ॥ ૧૮॥

યાનિ નામાનિ ગૌણાનિ વિખ્યાતાનિ મહાત્મનઃ ।
ઋષિભિઃ પરિગીતાનિ તાનિ વક્ષ્યામિ ભૂતયે ॥ ૧૯॥

ઋષિર્નામ્નાં સહસ્રસ્ય વેદવ્યાસો મહામુનિઃ ।
છન્દોઽનુષ્ટુપ્ તથા દેવો ભગવાન્ દેવકીસુતઃ ॥ ૨૦॥

અમૃતાંશૂદ્ભવો બીજં શક્તિર્દેવકીનન્દનઃ ।
ત્રિસામા હૃદયં તસ્ય શાન્ત્યર્થે વિનિયોજ્યતે ॥ ૨૧॥

વિષ્ણું જિષ્ણું મહાવિષ્ણું પ્રભવિષ્ણું મહેશ્વરમ્ ।
અનેકરૂપદૈત્યાન્તં નમામિ પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૨૨॥

પૂર્વન્યાસઃ

શ્રીવેદવ્યાસ ઉવાચ —
ૐ અસ્ય શ્રીવિષ્ણોર્દિવ્યસહસ્રનામસ્તોત્રમહામન્ત્રસ્ય ।
શ્રીવેદવ્યાસો ભગવાન્ ઋષિઃ ।
અનુષ્ટુપ્ છન્દઃ ।
શ્રીમહાવિષ્ણુઃ પરમાત્મા શ્રીમન્નારાયણો દેવતા ।
અમૃતાંશૂદ્ભવો ભાનુરિતિ બીજમ્ ।
દેવકીનન્દનઃ સ્રષ્ટેતિ શક્તિઃ ।
ઉદ્ભવઃ ક્ષોભણો દેવ ઇતિ પરમો મન્ત્રઃ ।
શઙ્ખભૃન્નન્દકી ચક્રીતિ કીલકમ્ ।
શાર્ઙ્ગધન્વા ગદાધર ઇત્યસ્ત્રમ્ ।
રથાઙ્ગપાણિરક્ષોભ્ય ઇતિ નેત્રમ્ ।
ત્રિસામા સામગઃ સામેતિ કવચમ્ ।
આનન્દં પરબ્રહ્મેતિ યોનિઃ ।
ઋતુઃ સુદર્શનઃ કાલ ઇતિ દિગ્બન્ધઃ ।
શ્રીવિશ્વરૂપ ઇતિ ધ્યાનમ્ ।
શ્રીમહાવિષ્ણુપ્રીત્યર્થે સહસ્રનામસ્તોત્રપાઠે વિનિયોગઃ ॥

અથ ન્યાસઃ ।
ૐ શિરસિ વેદવ્યાસર્ષયે નમઃ ।
મુખે અનુષ્ટુપ્છન્દસે નમઃ ।
હૃદિ શ્રીકૃષ્ણપરમાત્મદેવતાયૈ નમઃ ।
ગુહ્યે અમૃતાંશૂદ્ભવો ભાનુરિતિ બીજાય નમઃ ।
પાદયોર્દેવકીનન્દનઃ સ્રષ્ટેતિ શક્તયે નમઃ ।

સર્વાઙ્ગે શઙ્ખભૃન્નન્દકી ચક્રીતિ કીલકાય નમઃ ।
કરસમ્પૂટે મમ શ્રીકૃષ્ણપ્રીત્યર્થે જપે વિનિયોગઃ ॥

ઇતિ ઋષ્યાદિન્યાસઃ ॥

અથ કરન્યાસઃ ।
ૐ વિશ્વં વિષ્ણુર્વષટ્કાર ઇત્યઙ્ગુષ્ઠાભ્યાં નમઃ ।
અમૃતાંશૂદ્ભવો ભાનુરિતિ તર્જનીભ્યાં નમઃ ।
બ્રહ્મણ્યો બ્રહ્મકૃદ્બ્રહ્મેતિ મધ્યમાભ્યાં નમઃ ।
સુવર્ણબિન્દુરક્ષોભ્ય ઇત્યનામિકાભ્યાં નમઃ ।
નિમિષોઽનિમિષઃ સ્રગ્વીતિ કનિષ્ઠિકાભ્યાં નમઃ ।
રથાઙ્ગપાણિરક્ષોભ્ય ઇતિ કરતલકરપૃષ્ઠાભ્યાં નમઃ ।
ઇતિ કરન્યાસઃ ॥

અથ ષડઙ્ગન્યાસઃ ।
ૐ વિશ્વં વિષ્ણુર્વષટ્કાર ઇતિ હૃદયાય નમઃ ।
અમૃતાંશૂદ્ભવો ભાનુરિતિ શિરસે સ્વાહા ।
બ્રહ્મણ્યો બ્રહ્મકૃદ્બ્રહ્મેતિ શિખાયૈ વષટ્ ।
સુવર્ણબિન્દુરક્ષોભ્ય ઇતિ કવચાય હુમ્ ।
નિમિષોઽનિમિષઃ સ્રગ્વીતિ નેત્રત્રયાય વૌષટ્ ।
રથાઙ્ગપાણિરક્ષોભ્ય ઇત્યસ્ત્રાય ફટ્ ।
(Alternatively
સુવ્રતઃ સુમુખઃ સૂક્ષ્મેતિ જ્ઞાનાય હૃદયાય નમઃ ।
સહસ્રમૂર્ધા વિશ્વાત્મેતિ ઐશ્વરાય શિરસે સ્વાહા ।
સહસ્રાર્ચિઃ સપ્તજિહ્વેતિ શક્ત્યૈ શિખાયૈ વષટ્ ।
ત્રિસામા સામગઃ સામેતિ બલાય કવચાય હુમ્ ।
રથાઙ્ગપાણિરક્ષોભ્ય ઇતિ તેજસે નેત્રત્રયાય વૌષટ્ ।
શાર્ઙ્ગધન્વા ગદાધર ઇતિ વીર્યાય અસ્ત્રાય ફટ્ ।
ઋતુઃ સુદર્શનઃ કાલ ઇતિ ભૂર્ભુવઃસુવરોમિતિ દિગ્બન્ધઃ ॥)
ઇતિ ષડઙ્ગન્યાસઃ ॥

શ્રીકૃષ્ણપ્રીત્યર્થે વિષ્ણોર્દિવ્યસહસ્રનામજપમહં
કરિષ્યે ઇતિ સઙ્કલ્પઃ ।

અથ ધ્યાનમ્ ।

ક્ષીરોદન્વત્પ્રદેશે શુચિમણિવિલસત્સૈકતે મૌક્તિકાનાં
માલાક્લૃપ્તાસનસ્થઃ સ્ફટિકમણિનિભૈર્મૌક્તિકૈર્મણ્ડિતાઙ્ગઃ ।
શુભ્રૈરભ્રૈરદભ્રૈરુપરિવિરચિતૈર્મુક્તપીયૂષવર્ષૈ-
રાનન્દી નઃ પુનીયાદરિનલિનગદાશઙ્ખપાણિર્મુકુન્દઃ ॥ ૧॥

ભૂઃ પાદૌ યસ્ય નાભિર્વિયદસુરનિલશ્ચન્દ્રસૂર્યૌ ચ નેત્રે
કર્ણાવાશાઃ શિરો દ્યૌર્મુખમપિ દહનો યસ્ય વાસ્તેયમબ્ધિઃ ।
અન્તઃસ્થં યસ્ય વિશ્વં સુરનરખગગોભોગિગન્ધર્વદૈત્યૈઃ
ચિત્રં રંરમ્યતે તં ત્રિભુવનવપુષં વિષ્ણુમીશં નમામિ ॥ ૨॥

ૐ નમો ભગવતે વાસુદેવાય ॥

ૐ શાન્તાકારં ભુજગશયનં પદ્મનાભં સુરેશં
વિશ્વાધારં ગગનસદૃશં મેઘવર્ણં શુભાઙ્ગમ્ ।
લક્ષ્મીકાન્તં કમલનયનં યોગિભિર્ધ્યાનગમ્યં (યોગિહૃદ્ધ્યાનગમ્યં)
વન્દે વિષ્ણું ભવભયહરં સર્વલોકૈકનાથમ્ ॥ ૩॥

મેઘશ્યામં પીતકૌશેયવાસં
શ્રીવત્સાઙ્કં કૌસ્તુભોદ્ભાસિતાઙ્ગમ્ ।
પુણ્યોપેતં પુણ્ડરીકાયતાક્ષં
વિષ્ણું વન્દે સર્વલોકૈકનાથમ્ ॥ ૪॥

નમઃ સમસ્તભૂતાનામાદિભૂતાય ભૂભૃતે ।
અનેકરૂપરૂપાય વિષ્ણવે પ્રભવિષ્ણવે ॥ ૫॥

સશઙ્ખચક્રં સકિરીટકુણ્ડલં
સપીતવસ્ત્રં સરસીરુહેક્ષણમ્ ।
સહારવક્ષઃસ્થલકૌસ્તુભશ્રિયં (સ્થલશોભિકૌસ્તુભં)
નમામિ વિષ્ણું શિરસા ચતુર્ભુજમ્ ॥ ૬॥

છાયાયાં પારિજાતસ્ય હેમસિંહાસનોપરિ
આસીનમમ્બુદશ્યામમાયતાક્ષમલંકૃતમ્ ।
ચન્દ્રાનનં ચતુર્બાહું શ્રીવત્સાઙ્કિતવક્ષસં
રુક્મિણીસત્યભામાભ્યાં સહિતં કૃષ્ણમાશ્રયે ॥ ૭॥

સ્તોત્રમ્

હરિઃ ૐ ।

ૐ વિશ્વં વિષ્ણુર્વષટ્કારો ભૂતભવ્યભવત્પ્રભુઃ ।
ભૂતકૃદ્ભૂતભૃદ્ભાવો ભૂતાત્મા ભૂતભાવનઃ ॥ ૧॥

પૂતાત્મા પરમાત્મા ચ મુક્તાનાં પરમા ગતિઃ ।
અવ્યયઃ પુરુષઃ સાક્ષી ક્ષેત્રજ્ઞોઽક્ષર એવ ચ ॥ ૨॥

યોગો યોગવિદાં નેતા પ્રધાનપુરુષેશ્વરઃ ।
નારસિંહવપુઃ શ્રીમાન્ કેશવઃ પુરુષોત્તમઃ ॥ ૩॥

સર્વઃ શર્વઃ શિવઃ સ્થાણુર્ભૂતાદિર્નિધિરવ્યયઃ ।
સમ્ભવો ભાવનો ભર્તા પ્રભવઃ પ્રભુરીશ્વરઃ ॥ ૪॥

સ્વયમ્ભૂઃ શમ્ભુરાદિત્યઃ પુષ્કરાક્ષો મહાસ્વનઃ ।
અનાદિનિધનો ધાતા વિધાતા ધાતુરુત્તમઃ ॥ ૫॥

અપ્રમેયો હૃષીકેશઃ પદ્મનાભોઽમરપ્રભુઃ ।
વિશ્વકર્મા મનુસ્ત્વષ્ટા સ્થવિષ્ઠઃ સ્થવિરો ધ્રુવઃ ॥ ૬॥

અગ્રાહ્યઃ શાશ્વતઃ કૃષ્ણો લોહિતાક્ષઃ પ્રતર્દનઃ ।
પ્રભૂતસ્ત્રિકકુબ્ધામ પવિત્રં મઙ્ગલં પરમ્ ॥ ૭॥

ઈશાનઃ પ્રાણદઃ પ્રાણો જ્યેષ્ઠઃ શ્રેષ્ઠઃ પ્રજાપતિઃ ।
હિરણ્યગર્ભો ભૂગર્ભો માધવો મધુસૂદનઃ ॥ ૮॥

ઈશ્વરો વિક્રમી ધન્વી મેધાવી વિક્રમઃ ક્રમઃ ।
અનુત્તમો દુરાધર્ષઃ કૃતજ્ઞઃ કૃતિરાત્મવાન્ ॥ ૯॥

સુરેશઃ શરણં શર્મ વિશ્વરેતાઃ પ્રજાભવઃ ।
અહઃ સંવત્સરો વ્યાલઃ પ્રત્યયઃ સર્વદર્શનઃ ॥ ૧૦॥

અજઃ સર્વેશ્વરઃ સિદ્ધઃ સિદ્ધિઃ સર્વાદિરચ્યુતઃ ।
વૃષાકપિરમેયાત્મા સર્વયોગવિનિઃસૃતઃ ॥ ૧૧॥

વસુર્વસુમનાઃ સત્યઃ સમાત્માઽસમ્મિતઃ સમઃ ।
અમોઘઃ પુણ્ડરીકાક્ષો વૃષકર્મા વૃષાકૃતિઃ ॥ ૧૨॥

રુદ્રો બહુશિરા બભ્રુર્વિશ્વયોનિઃ શુચિશ્રવાઃ ।
અમૃતઃ શાશ્વતસ્થાણુર્વરારોહો મહાતપાઃ ॥ ૧૩॥

સર્વગઃ સર્વવિદ્ભાનુર્વિષ્વક્સેનો જનાર્દનઃ ।
વેદો વેદવિદવ્યઙ્ગો વેદાઙ્ગો વેદવિત્ કવિઃ ॥ ૧૪॥

લોકાધ્યક્ષઃ સુરાધ્યક્ષો ધર્માધ્યક્ષઃ કૃતાકૃતઃ ।
ચતુરાત્મા ચતુર્વ્યૂહશ્ચતુર્દંષ્ટ્રશ્ચતુર્ભુજઃ ॥ ૧૫॥

ભ્રાજિષ્ણુર્ભોજનં ભોક્તા સહિષ્ણુર્જગદાદિજઃ ।
અનઘો વિજયો જેતા વિશ્વયોનિઃ પુનર્વસુઃ ॥ ૧૬॥

ઉપેન્દ્રો વામનઃ પ્રાંશુરમોઘઃ શુચિરૂર્જિતઃ ।
અતીન્દ્રઃ સઙ્ગ્રહઃ સર્ગો ધૃતાત્મા નિયમો યમઃ ॥ ૧૭॥

વેદ્યો વૈદ્યઃ સદાયોગી વીરહા માધવો મધુઃ ।
અતીન્દ્રિયો મહામાયો મહોત્સાહો મહાબલઃ ॥ ૧૮॥

મહાબુદ્ધિર્મહાવીર્યો મહાશક્તિર્મહાદ્યુતિઃ ।
અનિર્દેશ્યવપુઃ શ્રીમાનમેયાત્મા મહાદ્રિધૃક્ ॥ ૧૯॥

મહેષ્વાસો મહીભર્તા શ્રીનિવાસઃ સતાં ગતિઃ ।
અનિરુદ્ધઃ સુરાનન્દો ગોવિન્દો ગોવિદાં પતિઃ ॥ ૨૦॥

મરીચિર્દમનો હંસઃ સુપર્ણો ભુજગોત્તમઃ ।
હિરણ્યનાભઃ સુતપાઃ પદ્મનાભઃ પ્રજાપતિઃ ॥ ૨૧॥

અમૃત્યુઃ સર્વદૃક્ સિંહઃ સન્ધાતા સન્ધિમાન્ સ્થિરઃ ।
અજો દુર્મર્ષણઃ શાસ્તા વિશ્રુતાત્મા સુરારિહા ॥ ૨૨॥

ગુરુર્ગુરુતમો ધામ સત્યઃ સત્યપરાક્રમઃ ।
નિમિષોઽનિમિષઃ સ્રગ્વી વાચસ્પતિરુદારધીઃ ॥ ૨૩॥

અગ્રણીર્ગ્રામણીઃ શ્રીમાન્ ન્યાયો નેતા સમીરણઃ ।
સહસ્રમૂર્ધા વિશ્વાત્મા સહસ્રાક્ષઃ સહસ્રપાત્ ॥ ૨૪॥

આવર્તનો નિવૃત્તાત્મા સંવૃતઃ સમ્પ્રમર્દનઃ ।
અહઃ સંવર્તકો વહ્નિરનિલો ધરણીધરઃ ॥ ૨૫॥

સુપ્રસાદઃ પ્રસન્નાત્મા વિશ્વધૃગ્વિશ્વભુગ્વિભુઃ ।
સત્કર્તા સત્કૃતઃ સાધુર્જહ્નુર્નારાયણો નરઃ ॥ ૨૬॥

અસઙ્ખ્યેયોઽપ્રમેયાત્મા વિશિષ્ટઃ શિષ્ટકૃચ્છુચિઃ ।

સિદ્ધાર્થઃ સિદ્ધસઙ્કલ્પઃ સિદ્ધિદઃ સિદ્ધિસાધનઃ ॥ ૨૭॥

વૃષાહી વૃષભો વિષ્ણુર્વૃષપર્વા વૃષોદરઃ ।
વર્ધનો વર્ધમાનશ્ચ વિવિક્તઃ શ્રુતિસાગરઃ ॥ ૨૮॥

સુભુજો દુર્ધરો વાગ્મી મહેન્દ્રો વસુદો વસુઃ ।
નૈકરૂપો બૃહદ્રૂપઃ શિપિવિષ્ટઃ પ્રકાશનઃ ॥ ૨૯॥

ઓજસ્તેજોદ્યુતિધરઃ પ્રકાશાત્મા પ્રતાપનઃ ।
ઋદ્ધઃ સ્પષ્ટાક્ષરો મન્ત્રશ્ચન્દ્રાંશુર્ભાસ્કરદ્યુતિઃ ॥ ૩૦॥

અમૃતાંશૂદ્ભવો ભાનુઃ શશબિન્દુઃ સુરેશ્વરઃ ।
ઔષધં જગતઃ સેતુઃ સત્યધર્મપરાક્રમઃ ॥ ૩૧॥

ભૂતભવ્યભવન્નાથઃ પવનઃ પાવનોઽનલઃ ।
કામહા કામકૃત્કાન્તઃ કામઃ કામપ્રદઃ પ્રભુઃ ॥ ૩૨॥

યુગાદિકૃદ્યુગાવર્તો નૈકમાયો મહાશનઃ ।
અદૃશ્યો વ્યક્તરૂપશ્ચ સહસ્રજિદનન્તજિત્ ॥ ૩૩॥

ઇષ્ટોઽવિશિષ્ટઃ શિષ્ટેષ્ટઃ શિખણ્ડી નહુષો વૃષઃ ।
ક્રોધહા ક્રોધકૃત્કર્તા વિશ્વબાહુર્મહીધરઃ ॥ ૩૪॥

અચ્યુતઃ પ્રથિતઃ પ્રાણઃ પ્રાણદો વાસવાનુજઃ ।
અપાંનિધિરધિષ્ઠાનમપ્રમત્તઃ પ્રતિષ્ઠિતઃ ॥ ૩૫॥

સ્કન્દઃ સ્કન્દધરો ધુર્યો વરદો વાયુવાહનઃ ।
વાસુદેવો બૃહદ્ભાનુરાદિદેવઃ પુરન્દરઃ ॥ ૩૬॥

અશોકસ્તારણસ્તારઃ શૂરઃ શૌરિર્જનેશ્વરઃ ।
અનુકૂલઃ શતાવર્તઃ પદ્મી પદ્મનિભેક્ષણઃ ॥ ૩૭॥

પદ્મનાભોઽરવિન્દાક્ષઃ પદ્મગર્ભઃ શરીરભૃત્ ।
મહર્દ્ધિરૃદ્ધો વૃદ્ધાત્મા મહાક્ષો ગરુડધ્વજઃ ॥ ૩૮॥

અતુલઃ શરભો ભીમઃ સમયજ્ઞો હવિર્હરિઃ ।
સર્વલક્ષણલક્ષણ્યો લક્ષ્મીવાન્ સમિતિઞ્જયઃ ॥ ૩૯॥

વિક્ષરો રોહિતો માર્ગો હેતુર્દામોદરઃ સહઃ ।
મહીધરો મહાભાગો વેગવાનમિતાશનઃ ॥ ૪૦॥

ઉદ્ભવઃ ક્ષોભણો દેવઃ શ્રીગર્ભઃ પરમેશ્વરઃ ।
કરણં કારણં કર્તા વિકર્તા ગહનો ગુહઃ ॥ ૪૧॥

વ્યવસાયો વ્યવસ્થાનઃ સંસ્થાનઃ સ્થાનદો ધ્રુવઃ ।
પરર્દ્ધિઃ પરમસ્પષ્ટસ્તુષ્ટઃ પુષ્ટઃ શુભેક્ષણઃ ॥ ૪૨॥

રામો વિરામો વિરજો માર્ગો નેયો નયોઽનયઃ । (વિરામો વિરતો)
વીરઃ શક્તિમતાં શ્રેષ્ઠો ધર્મો ધર્મવિદુત્તમઃ ॥ ૪૩॥

વૈકુણ્ઠઃ પુરુષઃ પ્રાણઃ પ્રાણદઃ પ્રણવઃ પૃથુઃ ।
હિરણ્યગર્ભઃ શત્રુઘ્નો વ્યાપ્તો વાયુરધોક્ષજઃ ॥ ૪૪॥

ઋતુઃ સુદર્શનઃ કાલઃ પરમેષ્ઠી પરિગ્રહઃ ।
ઉગ્રઃ સંવત્સરો દક્ષો વિશ્રામો વિશ્વદક્ષિણઃ ॥ ૪૫॥

વિસ્તારઃ સ્થાવરસ્થાણુઃ પ્રમાણં બીજમવ્યયમ્ ।
અર્થોઽનર્થો મહાકોશો મહાભોગો મહાધનઃ ॥ ૪૬॥

અનિર્વિણ્ણઃ સ્થવિષ્ઠોઽભૂર્ધર્મયૂપો મહામખઃ ।
નક્ષત્રનેમિર્નક્ષત્રી ક્ષમઃ ક્ષામઃ સમીહનઃ ॥ ૪૭॥

યજ્ઞ ઇજ્યો મહેજ્યશ્ચ ક્રતુઃ સત્રં સતાં ગતિઃ ।
સર્વદર્શી વિમુક્તાત્મા સર્વજ્ઞો જ્ઞાનમુત્તમમ્ ॥ ૪૮॥

સુવ્રતઃ સુમુખઃ સૂક્ષ્મઃ સુઘોષઃ સુખદઃ સુહૃત્ ।
મનોહરો જિતક્રોધો વીરબાહુર્વિદારણઃ ॥ ૪૯॥

સ્વાપનઃ સ્વવશો વ્યાપી નૈકાત્મા નૈકકર્મકૃત્ ।
વત્સરો વત્સલો વત્સી રત્નગર્ભો ધનેશ્વરઃ ॥ ૫૦॥

ધર્મગુબ્ધર્મકૃદ્ધર્મી સદસત્ક્ષરમક્ષરમ્ ।
અવિજ્ઞાતા સહસ્રાંશુર્વિધાતા કૃતલક્ષણઃ ॥ ૫૧॥

ગભસ્તિનેમિઃ સત્ત્વસ્થઃ સિંહો ભૂતમહેશ્વરઃ ।
આદિદેવો મહાદેવો દેવેશો દેવભૃદ્ગુરુઃ ॥ ૫૨॥

ઉત્તરો ગોપતિર્ગોપ્તા જ્ઞાનગમ્યઃ પુરાતનઃ ।
શરીરભૂતભૃદ્ભોક્તા કપીન્દ્રો ભૂરિદક્ષિણઃ ॥ ૫૩॥

સોમપોઽમૃતપઃ સોમઃ પુરુજિત્પુરુસત્તમઃ ।
વિનયો જયઃ સત્યસન્ધો દાશાર્હઃ સાત્વતામ્પતિઃ ॥ ૫૪॥ વિનિયોજયઃ

જીવો વિનયિતા સાક્ષી મુકુન્દોઽમિતવિક્રમઃ ।
અમ્ભોનિધિરનન્તાત્મા મહોદધિશયોઽન્તકઃ ॥ ૫૫॥

અજો મહાર્હઃ સ્વાભાવ્યો જિતામિત્રઃ પ્રમોદનઃ ।
આનન્દો નન્દનો નન્દઃ સત્યધર્મા ત્રિવિક્રમઃ ॥ ૫૬॥

મહર્ષિઃ કપિલાચાર્યઃ કૃતજ્ઞો મેદિનીપતિઃ ।
ત્રિપદસ્ત્રિદશાધ્યક્ષો મહાશૃઙ્ગઃ કૃતાન્તકૃત્ ॥ ૫૭॥

મહાવરાહો ગોવિન્દઃ સુષેણઃ કનકાઙ્ગદી ।
ગુહ્યો ગભીરો ગહનો ગુપ્તશ્ચક્રગદાધરઃ ॥ ૫૮॥

વેધાઃ સ્વાઙ્ગોઽજિતઃ કૃષ્ણો દૃઢઃ સઙ્કર્ષણોઽચ્યુતઃ ।
વરુણો વારુણો વૃક્ષઃ પુષ્કરાક્ષો મહામનાઃ ॥ ૫૯॥

ભગવાન્ ભગહાઽઽનન્દી વનમાલી હલાયુધઃ ।
આદિત્યો જ્યોતિરાદિત્યઃ સહિષ્ણુર્ગતિસત્તમઃ ॥ ૬૦॥

સુધન્વા ખણ્ડપરશુર્દારુણો દ્રવિણપ્રદઃ ।
દિવસ્પૃક્ સર્વદૃગ્વ્યાસો વાચસ્પતિરયોનિજઃ ॥ ૬૧॥ (દિવિસ્પૃક્)

ત્રિસામા સામગઃ સામ નિર્વાણં ભેષજં ભિષક્ ।
સંન્યાસકૃચ્છમઃ શાન્તો નિષ્ઠા શાન્તિઃ પરાયણમ્ ॥ ૬૨॥

શુભાઙ્ગઃ શાન્તિદઃ સ્રષ્ટા કુમુદઃ કુવલેશયઃ ।
ગોહિતો ગોપતિર્ગોપ્તા વૃષભાક્ષો વૃષપ્રિયઃ ॥ ૬૩॥

અનિવર્તી નિવૃત્તાત્મા સઙ્ક્ષેપ્તા ક્ષેમકૃચ્છિવઃ ।
શ્રીવત્સવક્ષાઃ શ્રીવાસઃ શ્રીપતિઃ શ્રીમતાંવરઃ ॥ ૬૪॥

શ્રીદઃ શ્રીશઃ શ્રીનિવાસઃ શ્રીનિધિઃ શ્રીવિભાવનઃ ।
શ્રીધરઃ શ્રીકરઃ શ્રેયઃ શ્રીમાઁલ્લોકત્રયાશ્રયઃ ॥ ૬૫॥

સ્વક્ષઃ સ્વઙ્ગઃ શતાનન્દો નન્દિર્જ્યોતિર્ગણેશ્વરઃ ।
વિજિતાત્માઽવિધેયાત્મા સત્કીર્તિશ્છિન્નસંશયઃ ॥ ૬૬॥

ઉદીર્ણઃ સર્વતશ્ચક્ષુરનીશઃ શાશ્વતસ્થિરઃ ।
ભૂશયો ભૂષણો ભૂતિર્વિશોકઃ શોકનાશનઃ ॥ ૬૭॥

અર્ચિષ્માનર્ચિતઃ કુમ્ભો વિશુદ્ધાત્મા વિશોધનઃ ।

અનિરુદ્ધોઽપ્રતિરથઃ પ્રદ્યુમ્નોઽમિતવિક્રમઃ ॥ ૬૮॥

કાલનેમિનિહા વીરઃ શૌરિઃ શૂરજનેશ્વરઃ ।
ત્રિલોકાત્મા ત્રિલોકેશઃ કેશવઃ કેશિહા હરિઃ ॥ ૬૯॥

કામદેવઃ કામપાલઃ કામી કાન્તઃ કૃતાગમઃ ।
અનિર્દેશ્યવપુર્વિષ્ણુર્વીરોઽનન્તો ધનઞ્જયઃ ॥ ૭૦॥

બ્રહ્મણ્યો બ્રહ્મકૃદ્ બ્રહ્મા બ્રહ્મ બ્રહ્મવિવર્ધનઃ ।
બ્રહ્મવિદ્ બ્રાહ્મણો બ્રહ્મી બ્રહ્મજ્ઞો બ્રાહ્મણપ્રિયઃ ॥ ૭૧॥

મહાક્રમો મહાકર્મા મહાતેજા મહોરગઃ ।
મહાક્રતુર્મહાયજ્વા મહાયજ્ઞો મહાહવિઃ ॥ ૭૨॥

સ્તવ્યઃ સ્તવપ્રિયઃ સ્તોત્રં સ્તુતિઃ સ્તોતા રણપ્રિયઃ ।
પૂર્ણઃ પૂરયિતા પુણ્યઃ પુણ્યકીર્તિરનામયઃ ॥ ૭૩॥

મનોજવસ્તીર્થકરો વસુરેતા વસુપ્રદઃ ।
વસુપ્રદો વાસુદેવો વસુર્વસુમના હવિઃ ॥ ૭૪॥

સદ્ગતિઃ સત્કૃતિઃ સત્તા સદ્ભૂતિઃ સત્પરાયણઃ ।
શૂરસેનો યદુશ્રેષ્ઠઃ સન્નિવાસઃ સુયામુનઃ ॥ ૭૫॥

ભૂતાવાસો વાસુદેવઃ સર્વાસુનિલયોઽનલઃ ।
દર્પહા દર્પદો દૃપ્તો દુર્ધરોઽથાપરાજિતઃ ॥ ૭૬॥

વિશ્વમૂર્તિર્મહામૂર્તિર્દીપ્તમૂર્તિરમૂર્તિમાન્ ।
અનેકમૂર્તિરવ્યક્તઃ શતમૂર્તિઃ શતાનનઃ ॥ ૭૭॥

એકો નૈકઃ સવઃ કઃ કિં યત્ તત્પદમનુત્તમમ્ ।
લોકબન્ધુર્લોકનાથો માધવો ભક્તવત્સલઃ ॥ ૭૮॥

સુવર્ણવર્ણો હેમાઙ્ગો વરાઙ્ગશ્ચન્દનાઙ્ગદી ।
વીરહા વિષમઃ શૂન્યો ઘૃતાશીરચલશ્ચલઃ ॥ ૭૯॥

અમાની માનદો માન્યો લોકસ્વામી ત્રિલોકધૃક્ ।
સુમેધા મેધજો ધન્યઃ સત્યમેધા ધરાધરઃ ॥ ૮૦॥

તેજોવૃષો દ્યુતિધરઃ સર્વશસ્ત્રભૃતાં વરઃ ।
પ્રગ્રહો નિગ્રહો વ્યગ્રો નૈકશૃઙ્ગો ગદાગ્રજઃ ॥ ૮૧॥

ચતુર્મૂર્તિશ્ચતુર્બાહુશ્ચતુર્વ્યૂહશ્ચતુર્ગતિઃ ।
ચતુરાત્મા ચતુર્ભાવશ્ચતુર્વેદવિદેકપાત્ ॥ ૮૨ ॥

સમાવર્તોઽનિવૃત્તાત્મા દુર્જયો દુરતિક્રમઃ ।
દુર્લભો દુર્ગમો દુર્ગો દુરાવાસો દુરારિહા ॥ ૮૩ ॥

શુભાઙ્ગો લોકસારઙ્ગઃ સુતન્તુસ્તન્તુવર્ધનઃ ।
ઇન્દ્રકર્મા મહાકર્મા કૃતકર્મા કૃતાગમઃ ॥ ૮૪ ॥

ઉદ્ભવઃ સુન્દરઃ સુન્દો રત્નનાભઃ સુલોચનઃ ।
અર્કો વાજસનઃ શૃઙ્ગી જયન્તઃ સર્વવિજ્જયી ॥ ૮૫ ॥

સુવર્ણબિન્દુરક્ષોભ્યઃ સર્વવાગીશ્વરેશ્વરઃ ।
મહાહ્રદો મહાગર્તો મહાભૂતો મહાનિધિઃ ॥ ૮૬ ॥

કુમુદઃ કુન્દરઃ કુન્દઃ પર્જન્યઃ પાવનોઽનિલઃ ।
અમૃતાશોઽમૃતવપુઃ સર્વજ્ઞઃ સર્વતોમુખઃ ॥ ૮૭ ॥

સુલભઃ સુવ્રતઃ સિદ્ધઃ શત્રુજિચ્છત્રુતાપનઃ ।
ન્યગ્રોધોઽદુમ્બરોઽશ્વત્થશ્ચાણૂરાન્ધ્રનિષૂદનઃ ॥ ૮૮ ॥

સહસ્રાર્ચિઃ સપ્તજિહ્વઃ સપ્તૈધાઃ સપ્તવાહનઃ ।
અમૂર્તિરનઘોઽચિન્ત્યો ભયકૃદ્ભયનાશનઃ ॥ ૮૯ ॥

અણુર્બૃહત્કૃશઃ સ્થૂલો ગુણભૃન્નિર્ગુણો મહાન્ ।
અધૃતઃ સ્વધૃતઃ સ્વાસ્યઃ પ્રાગ્વંશો વંશવર્ધનઃ ॥ ૯૦ ॥

ભારભૃત્ કથિતો યોગી યોગીશઃ સર્વકામદઃ ।
આશ્રમઃ શ્રમણઃ ક્ષામઃ સુપર્ણો વાયુવાહનઃ ॥ ૯૧ ॥

ધનુર્ધરો ધનુર્વેદો દણ્ડો દમયિતા દમઃ ।
અપરાજિતઃ સર્વસહો નિયન્તાઽનિયમોઽયમઃ ॥ ૯૨ ॥

સત્ત્વવાન્ સાત્ત્વિકઃ સત્યઃ સત્યધર્મપરાયણઃ ।
અભિપ્રાયઃ પ્રિયાર્હોઽર્હઃ પ્રિયકૃત્ પ્રીતિવર્ધનઃ ॥ ૯૩ ॥

વિહાયસગતિર્જ્યોતિઃ સુરુચિર્હુતભુગ્વિભુઃ ।
રવિર્વિરોચનઃ સૂર્યઃ સવિતા રવિલોચનઃ ॥ ૯૪ ॥

અનન્તો હુતભુગ્ભોક્તા સુખદો નૈકજોઽગ્રજઃ ।
અનિર્વિણ્ણઃ સદામર્ષી લોકાધિષ્ઠાનમદ્ભુતઃ ॥ ૯૫ ॥

સનાત્સનાતનતમઃ કપિલઃ કપિરવ્યયઃ ।
સ્વસ્તિદઃ સ્વસ્તિકૃત્સ્વસ્તિ સ્વસ્તિભુક્સ્વસ્તિદક્ષિણઃ ॥ ૯૬ ॥

અરૌદ્રઃ કુણ્ડલી ચક્રી વિક્રમ્યૂર્જિતશાસનઃ ।
શબ્દાતિગઃ શબ્દસહઃ શિશિરઃ શર્વરીકરઃ ॥ ૯૭ ॥

અક્રૂરઃ પેશલો દક્ષો દક્ષિણઃ ક્ષમિણાંવરઃ ।
વિદ્વત્તમો વીતભયઃ પુણ્યશ્રવણકીર્તનઃ ॥ ૯૮ ॥

ઉત્તારણો દુષ્કૃતિહા પુણ્યો દુઃસ્વપ્નનાશનઃ ।
વીરહા રક્ષણઃ સન્તો જીવનઃ પર્યવસ્થિતઃ ॥ ૯૯ ॥

અનન્તરૂપોઽનન્તશ્રીર્જિતમન્યુર્ભયાપહઃ ।
ચતુરશ્રો ગભીરાત્મા વિદિશો વ્યાદિશો દિશઃ ॥ ૧૦૦ ॥

અનાદિર્ભૂર્ભુવો લક્ષ્મીઃ સુવીરો રુચિરાઙ્ગદઃ ।
જનનો જનજન્માદિર્ભીમો ભીમપરાક્રમઃ ॥ ૧૦૧ ॥

આધારનિલયોઽધાતા પુષ્પહાસઃ પ્રજાગરઃ ।
ઊર્ધ્વગઃ સત્પથાચારઃ પ્રાણદઃ પ્રણવઃ પણઃ ॥ ૧૦૨ ॥

પ્રમાણં પ્રાણનિલયઃ પ્રાણભૃત્પ્રાણજીવનઃ ।
તત્ત્વં તત્ત્વવિદેકાત્મા જન્મમૃત્યુજરાતિગઃ ॥ ૧૦૩ ॥

ભૂર્ભુવઃસ્વસ્તરુસ્તારઃ સવિતા પ્રપિતામહઃ ।
યજ્ઞો યજ્ઞપતિર્યજ્વા યજ્ઞાઙ્ગો યજ્ઞવાહનઃ ॥ ૧૦૪ ॥

યજ્ઞભૃદ્ યજ્ઞકૃદ્ યજ્ઞી યજ્ઞભુગ્ યજ્ઞસાધનઃ ।
યજ્ઞાન્તકૃદ્ યજ્ઞગુહ્યમન્નમન્નાદ એવ ચ ॥ ૧૦૫ ॥

આત્મયોનિઃ સ્વયઞ્જાતો વૈખાનઃ સામગાયનઃ ।
દેવકીનન્દનઃ સ્રષ્ટા ક્ષિતીશઃ પાપનાશનઃ ॥ ૧૦૬ ॥

શઙ્ખભૃન્નન્દકી ચક્રી શાર્ઙ્ગધન્વા ગદાધરઃ ।
રથાઙ્ગપાણિરક્ષોભ્યઃ સર્વપ્રહરણાયુધઃ ॥ ૧૦૭ ॥

સર્વપ્રહરણાયુધ ૐ નમ ઇતિ ।
વનમાલી ગદી શાર્ઙ્ગી શઙ્ખી ચક્રી ચ નન્દકી ।
શ્રીમાન્ નારાયણો વિષ્ણુર્વાસુદેવોઽભિરક્ષતુ ॥ ૧૦૮ ॥

શ્રીવાસુદેવોઽભિરક્ષતુ ૐ નમ ઇતિ ।

ઉત્તરન્યાસઃ, ફલશ્રુતિઃ

ભીષ્મ ઉવાચ —

ઇતીદં કીર્તનીયસ્ય કેશવસ્ય મહાત્મનઃ ।
નામ્નાં સહસ્રં દિવ્યાનામશેષેણ પ્રકીર્તિતમ્ ॥ ૧॥

ય ઇદં શ‍ૃણુયાન્નિત્યં યશ્ચાપિ પરિકીર્તયેત્ ।
નાશુભં પ્રાપ્નુયાત્કિઞ્ચિત્સોઽમુત્રેહ ચ માનવઃ ॥ ૨॥

વેદાન્તગો બ્રાહ્મણઃ સ્યાત્ક્ષત્રિયો વિજયી ભવેત્ ।
વૈશ્યો ધનસમૃદ્ધઃ સ્યાચ્છૂદ્રઃ સુખમવાપ્નુયાત્ ॥ ૩॥

ધર્માર્થી પ્રાપ્નુયાદ્ધર્મમર્થાર્થી ચાર્થમાપ્નુયાત્ ।
કામાનવાપ્નુયાત્કામી પ્રજાર્થી પ્રાપ્નુયાત્પ્રજામ્ ॥ ૪॥

ભક્તિમાન્ યઃ સદોત્થાય શુચિસ્તદ્ગતમાનસઃ ।
સહસ્રં વાસુદેવસ્ય નામ્નામેતત્પ્રકીર્તયેત્ ॥ ૫॥

યશઃ પ્રાપ્નોતિ વિપુલં જ્ઞાતિપ્રાધાન્યમેવ ચ ।
અચલાં શ્રિયમાપ્નોતિ શ્રેયઃ પ્રાપ્નોત્યનુત્તમમ્ ॥ ૬॥

ન ભયં ક્વચિદાપ્નોતિ વીર્યં તેજશ્ચ વિન્દતિ ।
ભવત્યરોગો દ્યુતિમાન્બલરૂપગુણાન્વિતઃ ॥ ૭॥

રોગાર્તો મુચ્યતે રોગાદ્બદ્ધો મુચ્યેત બન્ધનાત્ ।
ભયાન્મુચ્યેત ભીતસ્તુ મુચ્યેતાપન્ન આપદઃ ॥ ૮॥

દુર્ગાણ્યતિતરત્યાશુ પુરુષઃ પુરુષોત્તમમ્ ।
સ્તુવન્નામસહસ્રેણ નિત્યં ભક્તિસમન્વિતઃ ॥ ૯॥

વાસુદેવાશ્રયો મર્ત્યો વાસુદેવપરાયણઃ ।
સર્વપાપવિશુદ્ધાત્મા યાતિ બ્રહ્મ સનાતનમ્ ॥ ૧૦॥

ન વાસુદેવભક્તાનામશુભં વિદ્યતે ક્વચિત્ ।
જન્મમૃત્યુજરાવ્યાધિભયં નૈવોપજાયતે ॥ ૧૧॥

ઇમં સ્તવમધીયાનઃ શ્રદ્ધાભક્તિસમન્વિતઃ ।
યુજ્યેતાત્મસુખક્ષાન્તિશ્રીધૃતિસ્મૃતિકીર્તિભિઃ ॥ ૧૨॥

ન ક્રોધો ન ચ માત્સર્યં ન લોભો નાશુભા મતિઃ ।
ભવન્તિ કૃતપુણ્યાનાં ભક્તાનાં પુરુષોત્તમે ॥ ૧૩॥

દ્યૌઃ સચન્દ્રાર્કનક્ષત્રા ખં દિશો ભૂર્મહોદધિઃ ।
વાસુદેવસ્ય વીર્યેણ વિધૃતાનિ મહાત્મનઃ ॥ ૧૪॥

સસુરાસુરગન્ધર્વં સયક્ષોરગરાક્ષસમ્ ।
જગદ્વશે વર્તતેદં કૃષ્ણસ્ય સચરાચરમ્ ॥ ૧૫॥

ઇન્દ્રિયાણિ મનો બુદ્ધિઃ સત્ત્વં તેજો બલં ધૃતિઃ ।
વાસુદેવાત્મકાન્યાહુઃ ક્ષેત્રં ક્ષેત્રજ્ઞ એવ ચ ॥ ૧૬॥

સર્વાગમાનામાચારઃ પ્રથમં પરિકલ્પ્યતે । (પરિકલ્પતે, પરિકલ્પિતઃ)
આચારપ્રભવો ધર્મો ધર્મસ્ય પ્રભુરચ્યુતઃ ॥ ૧૭॥

ઋષયઃ પિતરો દેવા મહાભૂતાનિ ધાતવઃ ।
જઙ્ગમાજઙ્ગમં ચેદં જગન્નારાયણોદ્ભવમ્ ॥ ૧૮॥

યોગો જ્ઞાનં તથા સાઙ્ખ્યં વિદ્યાઃ શિલ્પાદિકર્મ ચ ।
વેદાઃ શાસ્ત્રાણિ વિજ્ઞાનમેતત્સર્વં જનાર્દનાત્ ॥ ૧૯॥

એકો વિષ્ણુર્મહદ્ભૂતં પૃથગ્ભૂતાન્યનેકશઃ ।
ત્રીંલ્લોકાન્વ્યાપ્ય ભૂતાત્મા ભુઙ્ક્તે વિશ્વભુગવ્યયઃ ॥ ૨૦॥

ઇમં સ્તવં ભગવતો વિષ્ણોર્વ્યાસેન કીર્તિતમ્ ।
પઠેદ્ય ઇચ્છેત્પુરુષઃ શ્રેયઃ પ્રાપ્તું સુખાનિ ચ ॥ ૨૧॥

વિશ્વેશ્વરમજં દેવં જગતઃ પ્રભુમવ્યયમ્ ।
ભજન્તિ યે પુષ્કરાક્ષં ન તે યાન્તિ પરાભવમ્ ॥ ૨૨॥

ન તે યાન્તિ પરાભવમ્ ૐ નમ ઇતિ ।
    અર્જુન ઉવાચ —
પદ્મપત્રવિશાલાક્ષ પદ્મનાભ સુરોત્તમ ।
ભક્તાનામનુરક્તાનાં ત્રાતા ભવ જનાર્દન ॥ ૨૩॥

શ્રીભગવાનુવાચ —
યો માં નામસહસ્રેણ સ્તોતુમિચ્છતિ પાણ્ડવ ।
સોઽહમેકેન શ્લોકેન સ્તુત એવ ન સંશયઃ ॥ ૨૪॥

સ્તુત એવ ન સંશય ૐ નમ ઇતિ ।

વ્યાસ ઉવાચ —
વાસનાદ્વાસુદેવસ્ય વાસિતં ભુવનત્રયમ્ ।
સર્વભૂતનિવાસોઽસિ વાસુદેવ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૨૫॥

શ્રીવાસુદેવ નમોઽસ્તુ ત ૐ નમ ઇતિ ।
પાર્વત્યુવાચ —
કેનોપાયેન લઘુના વિષ્ણોર્નામસહસ્રકમ્ ।
પઠ્યતે પણ્ડિતૈર્નિત્યં શ્રોતુમિચ્છામ્યહં પ્રભો ॥ ૨૬॥

ઈશ્વર ઉવાચ —
શ્રીરામરામરામેતિ રમે રામે મનોરમે । (રામરામેતિ રામેતિ)
સહસ્રનામતત્તુલ્યં રામનામ વરાનને ॥ ૨૭॥

શ્રીરામનામ વરાનન ૐ નમ ઇતિ ।
બ્રહ્મોવાચ —
નમોઽસ્ત્વનન્તાય સહસ્રમૂર્તયે
સહસ્રપાદાક્ષિશિરોરુબાહવે ।
સહસ્રનામ્ને પુરુષાય શાશ્વતે
સહસ્રકોટિયુગધારિણે નમઃ ॥ ૨૮॥

સહસ્રકોટિયુગધારિણે નમ ૐ નમ ઇતિ ।

ૐ તત્સદિતિ શ્રીમહાભારતે શતસાહસ્ર્યાં સંહિતાયાં વૈયાસિક્યામાનુશાસનિકે
પર્વણિ ભીષ્મયુધિષ્ઠિરસંવાદે શ્રીવિષ્ણોર્દિવ્યસહસ્રનામસ્તોત્રમ્ ॥

સઞ્જય ઉવાચ —
યત્ર યોગેશ્વરઃ કૃષ્ણો યત્ર પાર્થો ધનુર્ધરઃ ।
તત્ર શ્રીર્વિજયો ભૂતિર્ધ્રુવા નીતિર્મતિર્મમ ॥ ૨૯॥

શ્રીભગવાનુવાચ —
અનન્યાશ્ચિન્તયન્તો માં યે જનાઃ પર્યુપાસતે ।
તેષાં નિત્યાભિયુક્તાનાં યોગક્ષેમં વહામ્યહમ્ ॥ ૩૦॥

પરિત્રાણાય સાધૂનાં વિનાશાય ચ દુષ્કૃતામ્ ।
ધર્મસંસ્થાપનાર્થાય સમ્ભવામિ યુગે યુગે ॥ ૩૧॥

આર્તા વિષણ્ણાઃ શિથિલાશ્ચ ભીતા ઘોરેષુ ચ વ્યાધિષુ વર્તમાનાઃ ।
સઙ્કીર્ત્ય નારાયણશબ્દમાત્રં વિમુક્તદુઃખાઃ સુખિનો ભવન્તિ ॥ ૩૨॥ (ભવન્તુ)

કાયેન વાચા મનસેન્દ્રિયૈર્વા બુદ્ધ્યાત્મના વા પ્રકૃતેઃ સ્વભાવાત્ । (પ્રકૃતિસ્વભાવાત્ ।)
કરોમિ યદ્યત્ સકલં પરસ્મૈ નારાયણાયેતિ સમર્પયામિ ॥ ૩૩ ॥

ઇતિ શ્રીવિષ્ણોર્દિવ્યસહસ્રનામસ્તોત્રં સમ્પૂર્ણમ્ ।
ૐ તત્ સત્ ।

મહાભારતે અનુશાસનપર્વણિ અધ્યાયઃ ૧૪૯

Additional Concluding Shlokas
ૐ આપદામપહર્તારં દાતારં સર્વસમ્પદામ્ ।
લોકાભિરામં શ્રીરામં ભૂયો ભૂયો નમામ્યહમ્ ॥

આર્તાનામાર્તિહન્તારં ભીતાનાં ભીતિનાશનમ્ ।
દ્વિષતાં કાલદણ્ડં તં રામચન્દ્રં નમામ્યહમ્ ॥

નમઃ કોદણ્ડહસ્તાય સન્ધીકૃતશરાય ચ ।
ખણ્ડિતાખિલદૈત્યાય રામાયાપન્નિવારિણે ॥

રામાય રામભદ્રાય રામચન્દ્રાય વેધસે ।
રઘુનાથાય નાથાય સીતાયાઃ પતયે નમઃ ॥

અગ્રતઃ પૃષ્ઠતશ્ચૈવ પાર્શ્વતશ્ચ મહાબલૌ ।
આકર્ણપૂર્ણધન્વાનૌ રક્ષેતાં રામલક્ષ્મણૌ ॥

સન્નદ્ધઃ કવચી ખડ્ગી ચાપબાણધરો યુવા ।
ગચ્છન્ મમાગ્રતો નિત્યં રામઃ પાતુ સલક્ષ્મણઃ ॥

અચ્યુતાનન્તગોવિન્દનામોચ્ચારણભેષજાત્ ।
નશ્યન્તિ સકલા રોગાસ્સત્યં સત્યં વદામ્યહમ્ ॥

સત્યં સત્યં પુનસ્સત્યમુદ્ધૃત્ય ભુજમુચ્યતે ।
વેદાચ્છાસ્ત્રં પરં નાસ્તિ ન દૈવં કેશવાત્પરમ્ ॥ (ન દેવઃ કેશવાત્પરઃ - ગરુડપુરાણ ૩.૧૦.૫૫)

શરીરે જર્જરીભૂતે વ્યાધિગ્રસ્તે કલેવરે ।
ઔષધં જાહ્નવીતોયં વૈદ્યો નારાયણો હરિઃ ॥

આલોડ્ય સર્વશાસ્ત્રાણિ વિચાર્ય ચ પુનઃ પુનઃ ।
ઇદમેકં સુનિષ્પન્નં ધ્યેયો નારાયણો હરિઃ ॥

યદક્ષરપદભ્રષ્ટં માત્રાહીનં તુ યદ્ભવેત્ ।
તત્સર્વં ક્ષમ્યતાં દેવ નારાયણ નમોऽસ્તુ તે ॥

વિસર્ગબિન્દુમાત્રાણિ પદપાદાક્ષરાણિ ચ ।
ન્યૂનાનિ ચાતિરિક્તાનિ ક્ષમસ્વ પુરુષોત્તમ ॥

Alternate Concluding Shlokas

નમઃ કમલનાભાય નમસ્તે જલશાયિને ।
નમસ્તે કેશવાનન્ત વાસુદેવ નમોઽસ્તુતે ॥

નમો બ્રહ્મણ્યદેવાય ગોબ્રાહ્મણહિતાય ચ ।
જગદ્ધિતાય કૃષ્ણાય ગોવિન્દાય નમો નમઃ ॥

આકાશાત્પતિતં તોયં યથા ગચ્છતિ સાગરમ્ ।
સર્વદેવનમસ્કારઃ કેશવં પ્રતિ ગચ્છતિ ॥

એષ નિષ્કણ્ટકઃ પન્થા યત્ર સમ્પૂજ્યતે હરિઃ ।
કુપથં તં વિજાનીયાદ્ ગોવિન્દરહિતાગમમ્ ॥

સર્વવેદેષુ યત્પુણ્યં સર્વતીર્થેષુ યત્ફલમ્ ।
તત્ફલં સમવાપ્નોતિ સ્તુત્વા દેવં જનાર્દનમ્ ॥

યો નરઃ પઠતે નિત્યં ત્રિકાલં કેશવાલયે ।
દ્વિકાલમેકકાલં વા ક્રૂરં સર્વં વ્યપોહતિ ॥

દહ્યન્તે રિપવસ્તસ્ય સૌમ્યાઃ સર્વે સદા ગ્રહાઃ ।
વિલીયન્તે ચ પાપાનિ સ્તવે હ્યસ્મિન્ પ્રકીર્તિતે ॥

યેન ધ્યાતઃ શ્રુતો યેન યેનાયં પઠ્યતે સ્તવઃ ।
દત્તાનિ સર્વદાનાનિ સુરાઃ સર્વે સમર્ચિતાઃ ॥

ઇહ લોકે પરે વાપિ ન ભયં વિદ્યતે ક્વચિત્ ।
નામ્નાં સહસ્રં યોઽધીતે દ્વાદશ્યાં મમ સન્નિધૌ ॥

શનૈર્દહન્તિ પાપાનિ કલ્પકોટિશતાનિ ચ ।
અશ્વત્થસન્નિધૌ પાર્થ ધ્યાત્વા મનસિ કેશવમ્ ॥

પઠેન્નામસહસ્રં તુ ગવાં કોટિફલં લભેત્ ।
શિવાલયે પઠેન્નિત્યં તુલસીવનસંસ્થિતઃ ॥

નરો મુક્તિમવાપ્નોતિ ચક્રપાણેર્વચો યથા ।
બ્રહ્મહત્યાદિકં ઘોરં સર્વપાપં વિનશ્યતિ ॥

વિલયં યાન્તિ પાપાનિ ચાન્યપાપસ્ય કા કથા ।
સર્વપાપવિનિર્મુક્તો વિષ્ણુલોકં સ ગચ્છતિ ॥

॥ હરિઃ ૐ તત્સત્ ॥

NA

Encoded and proofread by Kirk Wortman kirkwort at hotmail.com

The verse numbering differs between prints used for chanting.

The pAThabheda viniyojyaH in 54 is referred only in Satyasandhiya Vyakhanam in Madhvasampradaya so as to force to fit the meter as well as giving some meaning. (See also pUrvapIThikA 21). All other printed texts and commentaries use vinayo jayaH. vinayo jayaH satyasandhaH is considered navAkSharI charaNa with 9 letters, for the scriptural limitations, the letters vina (vin) is considered with ekAkSharI bhAva. Gita has verse 11-1 madanugrahAya paramam with similar properties. This is mentioned in Vishnusahasranama Chintanika (Marathi).

The Sringeri Math confirmed that
"Kindly note that extra aksharas in a particular Pada do occur in the Puranas and they are considered Aarsha Prayoga."

Shrivishnu Sahasranama Stotram

pdf was typeset on October 24, 2024

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*